

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

IJTIMOIIY FANLAR KAFEDRASI

"BARQAROR RIVOJLANISH ASOSLARI"

FANIDAN

7-EAMM-24 TA'LIM YO'NALISHI UCHUN

2024-2025 O'QUV YILIGA MO'LJALLANGAN

YAKUNIY NAZORAT

(TEST)

TOPSHIRIQLARI TO'PLAMI

“TASDIQLAYMAN”
Mashinasozlik fakulteti dekani
_____ J.Xolmirzayev
“ _____ ” _____ 2024 y.

Namangan muhandislik-qurilish instituti Mashinasozlik fakulteti
Ijtimoiy fanlar kafedrasining 2024-yil _____ dekabdagi № _____
sonli yig‘ilishida muhokama qilingan.

Ijtimoiy fanlar kafedrasini mudiri
_____ B.Akbarov
“ _____ ” _____ 2024 y.

Kafedra ekspertlari:

B.Isxakov

X.Mirzaxolov

S.Majidov

Fan o‘qituvchisi:

B.Isxakov

TEST SAVOLLARI.

1. Barqaror rivojlanishning asosiy maqsadlaridan biri nima?
 - a) Iqtisodiy o'sish va tengsizlikni kuchaytirish
 - b) Atrof-muhitni saqlash va resurslardan oqilona foydalanish
 - s) Faqat rivojlangan davlatlarning rivojlanishini ta'minlash
 - d) Texnologiyalarni to'liq yo'q qilish
2. Barqaror rivojlanish tushunchasi qaysi hujjatda birinchi marta rasmiy shaklda tilga olingan?
 - a) Parij kelishuvi
 - b) Kyoto protokoli
 - s) Bruntland hisobotida ("Bizning umumiy kelajagimiz")
 - d) BMT Inson huquqlari deklaratsiyasi
3. Quyidagilardan qaysi biri barqaror rivojlanish maqsadlariga tegishli emas?
 - a) Qashshoqlikni yo'q qilish
 - b) Toza energiya manbalaridan foydalanish
 - s) Ijtimoiy tengsizlikni kuchaytirish
 - d) Okeanlarni muhofaza qilish
4. "2030 -yilgacha barqaror rivojlanish kun tartibi" qancha maqsadni o'z ichiga oladi?
 - a) 10 ta
 - b) 12 ta
 - s) 17 ta
 - d) 20 ta
5. Quyidagi qaysi so'z barqaror rivojlanishni ta'riflashda eng mos keladi?
 - a) Muvozanat
 - b) Yakkalik
 - s) Rivojlanmaganlik
 - d) Noaniqlik
6. Quyidagi faoliyatlardan qaysi biri barqaror rivojlanishga yordam beradi?
 - a) O'rmonlarni noqonuniy kesish
 - b) Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish
 - s) Atrof-muhitni ifloslantiruvchi korxonalarni ko'paytirish
 - d) Faqat an'anaviy energiya manbalaridan foydalanish
7. Barqaror rivojlanishning asosiy maqsadlaridan biri nima?
 - a) Iqtisodiy o'sish va tengsizlikni kuchaytirish
 - b) Atrof-muhitni saqlash va resurslardan oqilona foydalanish
 - s) Faqat rivojlangan davlatlarning rivojlanishini ta'minlash
 - d) Texnologiyalarni to'liq yo'q qilish
8. Barqaror rivojlanish tushunchasi qaysi hujjatda birinchi marta rasmiy shaklda tilga olingan?
 - a) Parij kelishuvi
 - b) Kyoto protokoli
 - s) Bruntland hisobotida ("Bizning umumiy kelajagimiz")
 - d) BMT Inson huquqlari deklaratsiyasi

9. Quyidagilardan qaysi biri barqaror rivojlanish maqsadlariga tegishli emas?

- a) Qashshoqlikni yo‘q qilish
- b) Toza energiya manbalaridan foydalanish
- s) Ijtimoiy tengsizlikni kuchaytirish
- d) Okeanlarni muhofaza qilish

To‘g‘ri javob: s) Ijtimoiy tengsizlikni kuchaytirish

10. "2030 yilgacha barqaror rivojlanish kun tartibi" qancha maqsadni o‘z ichiga oladi?

- a) 10 ta
- b) 12 ta
- s) 17 ta
- d) 20 ta

11. Quyidagi qaysi so‘z barqaror rivojlanishni ta’riflashda eng mos keladi?

- a) Muvozanat
- b) Yakkalik
- s) Rivojlanmaganlik
- d) Noaniqlik

12. Quyidagi faoliyatlardan qaysi biri barqaror rivojlanishga yordam beradi?

- a) O‘rmonlarni noqonuniy kesish
- b) Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish
- s) Atrof-muhitni ifloslantiruvchi korxonalarni ko‘paytirish
- d) Faqat an’anaviy energiya manbalaridan foydalanish

13. Barqaror rivojlanishning uch ustuni orasiga qaysi biri kirmaydi?

- a) Ijtimoiy taraqqiyot
- b) Atrof-muhitni muhofaza qilish
- s) Iqtisodiy o‘sish
- d) Harbiy kuchayish

14. Quyidagilardan qaysi biri ekologik barqarorlikni ta’minlashga xizmat qiladi?

- a) Iqlim o‘zgarishini inobatga olmaslik
- b) Biomahsulotlarni ko‘paytirish uchun tabiiy resurslarni boshqarish
- s) Inson faoliyatini nazoratdan chiqarish
- d) Texnologiyalarni to‘liq taqiqlash

15. Stokgolm konferentsiyasi qaysi yil tashkil etilgan?

- a) 1962
- b) 1972
- s) 1982
- d) 1992

16. Stokgolm deklaratsiyasining asosiy prinsiplari nimani nazarda tutadi?

- a) Xalqaro savdo sharoitlarini yaxshilash
- b) Ekologik muammolarni hal qilish uchun davlatlarning hamkorligini yaxshilash
- s) Faqatgina davlatlarning mas’uliyatini tuzatish
- d) Harbiy masalalarni muhokama qilish

17. Stokgolm konferentsiyasining natijalariga asoslanib xalqaro hujjatni olish keldi?

- a) BMT Xartiyasi
- b) Parij BMT Xartiyasi

s)Kioto protokoli

d) Stokgolm deklaratsiyasi

18.Qaysi tamoyil xalqaro ekologik huquqning asosiy tamoyillaridan biri hisoblanadi?

a) Atrof-muhitni himoya qilishda davlatlarning suveren huquqlari

b) Sud jarayonlarini tezkor ko‘rib chiqish

s)Atrof-muhitni tozalash uchun faqat texnologiyalardan foydalanish

d) Davlatlararo bojxona nazorati kuchaytirilishi

19.BMTning Atrof-muhit dasturi (UNEP) qachon tashkil etilgan?

a) 1968 yil

b) 1972 yil

s)1980 yil

d) 1992 yil

20.“Barqaror rivojlanish” tamoyili qaysi yildan boshlab xalqaro huquqning bir qismi bo‘lib kelmoqda?

a) 1987 yil

b) 1992 yil

s)1972 yil

d) 2000 yil

21.Davlatlarning atrof-muhitni muhofaza qilish bo‘yicha xalqaro majburiyatlari qayerda belgilangan?

a) Kioto protokoli

b) Jeneva konvensiyasi

s)Montevideo hujjati

d) Parij shartnomasi

22.Davlat ekologik tamoyillarni milliy qonunchilikka joriy qilganda, qaysi prinsipni ko‘zda tutadi?

a) Oldini olish tamoyili

b) Tabiiy resurslarni to‘liq sotish

s)Sanoatni tezkor rivojlantirish

d) Inson huquqlarini cheklash

23.Davlatlararo ekologik siyosatda “Hamkorlik tamoyili” nimani anglatadi?

a) Iqtisodiy yordam ko‘rsatishni

b) Ekologik muammolarni birgalikda hal qilishni

s)Suverenitetni yo‘q qilishni

d) Faqat yirik davlatlarning ishtirokini

24.“Ifloslantiruvchi to‘laydi” tamoyili iqtisodiy tizimda qanday rol o‘ynaydi?

a) Soliqlarni oshiradi

b) Ekologik zarar uchun javobgarlikni ta’minlaydi

s)Davlat byudjetini kamaytiradi

d) Yashash sifatini pasaytiradi

25.Barqaror rivojlanish tamoyiliga asoslangan iqtisodiy siyosat qanday maqsadni ko‘zlaydi?

a) Tabiiy resurslarni uzoq muddatga saqlash

b) Faqat iqtisodiy o‘sishni oshirish

- s) Innovatsiyalarni cheklash
 - d) Ijtimoiy masalalarni e'tiborsiz qoldirish
26. Barqaror rivojlanish qanday uch asosiy tamoyilga asoslanadi?
- a) Ijtimoiy, ekologik va iqtisodiy barqarorlik
 - b) Siyosiy, iqtisodiy va harbiy rivojlanish
 - s) Texnologik, ijtimoiy va moliyaviy barqarorlik
 - d) Tabiiy resurslarni ekspluatatsiya qilish
27. Qaysi xalqaro hujjat davlatlarning ekologik xavfsizlik bo'yicha majburiyatlarini belgilaydi?
- a) BMTning Atrof-muhit va rivojlanish deklaratsiyasi
 - b) Jeneva konvensiyasi
 - s) Kioto protokoli
 - d) Yevropa Ittifoqining yashil strategiyasi
28. Barqaror rivojlanish printsipi qaysi uch omilni uyg'unlashtirishni nazarda tutadi?
- a) Sanoat, iqtisodiyot, texnologiya
 - b) Iqtisodiyot, ekologiya, ijtimoiy rivojlanish
 - s) Harbiy, siyosiy va moliyaviy barqarorlik
 - d) Texnologiya, energiya va iqtisodiyot
29. Barqaror rivojlanish printsipi qayerda birinchi marta rasmiy hujjat sifatida qabul qilingan?
- a) Kioto protokoli
 - b) 1992-yilgi Rio-de-Janeyro konferensiyasi
 - s) Parij bitimi
 - d) Ramsar konvensiyasi
30. Oldini olish printsipi nimani nazarda tutadi?
- a) Ekologik muammolarni yuzaga kelganidan keyin hal qilish
 - b) Ekologik muammolarning yuzaga kelishidan oldin chora ko'rish
 - s) Davlatlararo ekologik siyosatni moslashtirish
 - d) Faqat iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash
31. Qaysi xalqaro hujjatda oldini olish printsipi o'z aksini topgan?
- a) BMTning Atrof-muhit va Rivojlanish deklaratsiyasi
 - b) Jeneva konvensiyasi
 - s) NATO shartnomasi
 - d) Parij shartnomasi
32. "Ifloslantiruvchi to'laydi" printsipi qaysi holatda qo'llaniladi?
- a) Ekologik zarar yetkazgan shaxs yoki tashkilot javobgarlikka tortilganda
 - b) Davlatlararo iqtisodiy shartnomalarda
 - s) Iqlim o'zgarishi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar uchun mablag' ajratilganda
 - d) Tabiiy resurslardan oqilona foydalanilganda
33. Ifloslantiruvchi to'laydi printsipi qaysi tashkilot tomonidan keng qo'llaniladi?
- a) BMT
 - b) Yevropa Ittifoqi
 - s) Jahon savdo tashkiloti
 - d) NATO

34. Transchegaraviy zarar uchun javobgarlik printsipli nimani anglatadi?
- a) Davlatlararo ekologik muammolarni hal qilishda davlatning javobgarligi
 - b) Faqat transchegaraviy tovar aylanmasiga tegishli huquqiy me'yorlar
 - s) Suveren davlatlararo harbiy yordam
 - d) Ekologik tamoyillarni faqat milliy darajada qo'llash
35. Transchegaraviy zarar uchun javobgarlik printsiptiga doir asosiy xalqaro hujjat qaysi?
- a) 1979-yilgi Transchegaraviy havo ifloslanishi konvensiyasi
 - b) Kioto protokoli
 - s) Ramsar konvensiyasi
 - d) Parij bitimi
36. Xalqaro ekologik munosabatlarda hamkorlik printsipli qanday maqsadni ko'zda tutadi?
- a) Faqat kuchli davlatlarning ekologik masalalarni hal qilishini ta'minlash
 - b) Ekologik muammolarni birgalikda hal qilish uchun davlatlararo hamkorlikni mustahkamlash
 - s) Atrof-muhitni faqat ichki siyosatga qaratish
 - d) Iqlim o'zgarishiga oid barcha majburiyatlarni rivojlanayotgan davlatlarga yuklash
37. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish printsiplining asosiy maqsadi nima?
- a) Resurslarni iqtisodiy ustuvorlikka yo'naltirish
 - b) Resurslarni kelajak avlodlar uchun saqlash
 - s) Resurslarni sotish orqali davlat byudjetini oshirish
 - d) Atrof-muhitni muhofaza qilishni cheklash
38. Barqaror rivojlanish iqtisodiy indikatorlari nimani o'z ichiga oladi?
- a) Davlatning harbiy xarajatlari hajmini
 - b) Iqtisodiy o'sish, resurslardan oqilona foydalanish va ijtimoiy tenglikni
 - s) Faqat sanoat ishlab chiqarishini oshirishni
 - d) Davlatning tashqi qarzlarini kamaytirishni
39. Barqaror rivojlanishni baholashda qaysi iqtisodiy indikator eng muhim hisoblanadi?
- a) YaIM (yillik yalpi ichki mahsulot)
 - b) Harbiy xarajatlar ulushi
 - s) Soliq yig'implari hajmi
 - d) Aholi zichligi
40. Barqaror rivojlanish iqtisodiy indikatorlari qanday tamoyillarga asoslanadi?
- a) Uzluksiz iqtisodiy o'sish va atrof-muhit muhofazasi
 - b) Faqat iqtisodiy yuksalishga e'tibor qaratish
 - s) Innovatsiyalarni cheklash va iste'molni kamaytirish
 - d) Yagona ko'rsatkichdan foydalanish
41. Barqaror rivojlanishda yalpi ichki mahsulot (YaIM) nima uchun muhim?
- a) Davlatning iqtisodiy samaradorligini ko'rsatadi
 - b) Ijtimoiy tenglik darajasini belgilaydi
 - s) Energiya iste'molini oshiradi
 - d) Soliqlarning kamayishini kafolatlaydi

42. Qaysi indikator barqaror rivojlanish darajasini baholash uchun ishlatiladi?

a) Inson rivojlanish indeksi (HDI)

b) Ishsizlik darajasi

s) Migratsiya ko'rsatkichlari

d) Harbiy texnologiyalar hajmi

43. Iqtisodiy barqarorlikni oshirish uchun davlatlar qanday choralar ko'radi?

a) Innovatsiyalarni rivojlantirish va yashil investitsiyalarni jalb qilish

b) Faqat eksport hajmini oshirishga e'tibor qaratish

s) Harbiy xarajatlarni oshirish

d) Soliq stavkalarini ko'tarish

44. Xalqaro iqtisodiy indikatorlar orasida qaysi ko'rsatkich eng muhim?

a) Savdo balansining holati

b) Aholi daromadining o'rtacha darajasi

s) YaMD (Yalpi milliy daromad)

d) Energiya eksport hajmi

45. Jahon iqtisodiyotida barqaror rivojlanishni baholash uchun qaysi xalqaro tashkilot statistik ma'lumotlarni taqdim etadi?

a) Jahon Banki

b) BMTning Xavfsizlik Kengashi

s) NATO

d) YUNESKO

46. Barqaror rivojlanishda atrof-muhitni hisobga oluvchi asosiy iqtisodiy indikator nima?

a) Yashil YaIM (Green GDP)

b) Ishsizlik darajasi

s) Xalqaro savdo daromadlari

d) Davlatning tashqi qarzlari

47. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ifodalovchi indikator qaysi?

a) Resurs samaradorligi indeksi

b) Inson rivojlanish indeksi

s) Savdo balansining ortiqchasi

d) Texnologik xarajatlar

48. Barqaror rivojlanish maqsadlariga mos iqtisodiy indikatorlar orasida qaysi ko'rsatkich kiritilgan?

a) Qashshoqlik darajasini kamaytirish ko'rsatkichi

b) Harbiy xarajatlar hajmi

s) Texnologik rivojlanish darajasi

d) Import hajmi

49. Yashil iqtisodiyotga asoslangan rivojlanish qanday indikatorlar bilan o'lchanadi?

a) Karbon emissiyasini kamaytirish ko'rsatkichi

b) Faqat texnologik ishlab chiqarish hajmi

s) Migratsiya oqimlari darajasi

d) Soliq yig'implari ko'payishi

50. Innovatsiyalarni baholashda qaysi ko'rsatkich muhim?
- a) Patentlar soni
 - b) Qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti hajmi
 - s) Aholi zichligi
 - d) Tashqi qarz miqdori
51. Energiya samaradorligi qanday ko'rsatkich bilan o'lchanadi?
- a) Energiya iste'moli va YaIM o'rtasidagi nisbat
 - b) Faqat energiya ishlab chiqarish hajmi
 - s) Aholi daromadlari o'sishi
 - d) Import mahsulotlari sifati
52. Energiya resurslarining iqtisodiy samaradorligini oshirish qaysi tamoyilga asoslanadi?
- a) Barqaror energiya rivojlanishi
 - b) Harbiy investitsiyalarni kamaytirish
 - s) Ijtimoiy rivojlanish cheklolari
 - d) Soliq imtiyozlarini bekor qilish
53. 1987-yil tuzilgan BMTning Butunjahon atrof-muhit va rivojlanish Komissiyasiga kim rahbarlik qildi?
- a) Gro Xarlem Bruntland
 - b) Xarlem Ogudin
 - s) Kofe Annon
 - d) Pan Gi Mun
54. 1992 yil 3— 14-iyun kunlari Braziliyaning Rio-de-Janeyro shahrida bo'lib o'tgan BMTning «Atrof-muhit va rivojlanish» konferensiyasida dunyoning nechta davlatidan hukumat boshliqlari ishtirok etgan?
- a) 130 ta davlatdan
 - b) 140 ta davlatdan
 - s) 150 ta davlatdan
 - d) 160 ta davlatdan
55. Butunjahon «Atrof-muhitni muhofaza qilish» konferensiyasi qachon o'tkazilgan?
- a) 1972-yil 5-iyunda
 - b) 1982-yil 5-iyunda
 - s) 1992-yil 5-iyunda
 - d) 2002-yil 5-iyunda
56. Butunjahon «Atrof-muhitni muhofaza qilish» konferensiyasi qayerda o'tkazilgan?
- a) Stavropol shahrida
 - b) Tokio shahrida
 - s) Stokgolm shahrida
 - d) Kualalumpur shahrida
57. Orol dengizining qurigan o'zani qancha gektar maydonni tashkil etdi?
- a) 1 mln gektar
 - b) 2 mln gektar
 - b) 3 mln gektar

s) 4 mln gektar

58. BMTning Butunjahon atrof-muhit va rivojlanish Komissiyasi qachon tuzildi?

a) 1987-yil

b) 1988-yil

s) 1989-yil

d) 1990-yil

58. 1992 yil 3— 14-iyun kunlari Braziliyaning Rio-de-Janeyro shahrida bo'lib o'tgan BMTning «Atrof-muhit va rivojlanish» konferensiyasi dunyoning nechta davlati vakillari ishtirok etgan?

a) 170 dan ziyod

b) 180 dan ziyod

s) 190 dan ziyod

d) 200 dan ziyod

59. 1992 yil 3— 14-iyun kunlari Braziliyaning Rio-de-Janeyro shahrida bo'lib o'tgan BMTning «Atrof-muhit va rivojlanish» konferensiyasiga kim raislik qildi?

a) Fernando Kollor de Mello

b) Gro Xarlem Bruntland

s) Kofe Annon

d) Pan Gi Mun

60. O'zbekiston SSRning asosiy ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlari bo'yicha ittifoqda qaysi o'rinlarda edi?

a) Oxirgi o'rinlardan biri

b) Birinchi

s) O'rtacha

d) Ikkinchi

61. Dunyo xalqlarining madaniyati, ta'lim va fani borasida erishgan yutuqlarini halqaro miqiyosda targ'ib etuvchi halqaro tashkilot qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

a) YuNESKO

b) BMT

s) MDH

d) YuNISEF

62. «Yoxannesburg deklaratsiyasi» qachon qabul qilindi?

a) 2002-yil

b) 2003-yil

s) 2004-yil

d) 2020-yil

63. Yoxannesburgda BMTning Barqaror rivojlanish bo'yicha Butunjahon Sammiti qachon bo'lib o'tdi?

a) 2002-yil

b) 2003-yil

s) 2004-yil

d) 2020-yil

64. BMTning atrof-muhit dasturi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

a) YuNESKO

- b) YUNEP
- s) YUNIDO
- d) YuNISEF

65. Vazirlar Mahkamasining “2004 – 2008 yillarda O‘zRning Yevropa Ittifoqi va unga ahzo davlatlar bilan hamkorlikni takomillashtirish chora tadbirlari to‘g‘risida” 134-sonli QARORI qachon qabul qilindi?

- a) 2004-yil 22-mart
- b) 2005-yil 22-mart
- s) 2006-yil 22-mart
- d) 2007-yil 22-mart

66. O‘zbek tilidagi «barqaror» degan so‘z qaysi tilning so‘z birikmalaridan tuzilgan?

- a) bar - forscha, qaror – arabcha
- b) bar - arabcha, qaror – arabcha
- s) bar - turkcha, qaror – arabcha
- d) bar - qozoqcha, qaror – arabcha

67. «O‘zbekiston XXI asr bo‘sg‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari» asari muallifi kim?

- a) Islom Karimov
- b) Shavkat Mirziyoyev
- s) Akmal Saidov
- d) Sayyora Rashidova

68. «Atrofdagilarni xavfsizlantirmasdan turib, o‘z uyingizning xavfsizligini ta‘minlay olmaysiz», fikri kimga tegishli?

- a) N.F. Reymers
- b) Sh.Mirziyoyev
- s) A.Saidov
- d) S. Rashidova

69. Yoqilg‘ining yonishi natijasida har yili dunyo bo‘yicha atmosferaga necha mlrd tonna atrofida karbonat angidrid gazi tashlanmoqda?

- a) 20 mlrd tonna
- b) 21 mlrd tonna
- s) 22 mlrd tonna
- d) 23 mlrd tonna

70. Qayta tiklanadigan zahiralarning kishilar tomonidan mamlakat, mintaqa yoki dunyo miqyosida iste‘mol qilinishi me‘yori bu...

- a) Ekologik fojea
- b) Ekologik ma‘daniyat
- s) Ekologik iz
- d) Ekologik inqiroz

71. «Tabiatni muhofaza qilish» atamasi dastlab 1913-yil birinchi xalqaro tabiatni muhofaza qilish bo‘yicha qaysi davlatda o‘tkazilgan s‘ezddan so‘ng keng tarqalgan?

- a) Fransiyada
- b) Germaniyada
- s) SHvetsariyada

d) Tokioda

72. «Xelsinki-1975», «Rio-1992», «Yoxannesburg-2002» anjumanlarining barcha hujjatlarida aks ettirilgan g'oyani belgilang

a) Ekologik fojealar

b) Ekologik ma'daniyatni shakllantirish

s) «Barqaror rivojlanish»

d) Ekologik inqiroz

73. O'zbekistonning eng yirik qo'riqxonasi bu...

a) "Xisorak" qo'riqxonasi

b) "Chotqol" qo'riqxonasi

s) "Xisor" qo'riqxonasi

d) "Sirdaryo" qo'riqxonasi

74. Atrof tabiiy muhit holati organizmlarning hayotiy zarur ehtiyojlariga javob bera olishi yoki insonlar uchun sog'lom, toza va qulay tabiiy sharoitlarda ega atrof-muhit holati...

a) Ekologik xavfsizlik

b) Ekologik muammolar

s) Ekologik vaziyat

d) Ekologik tanglik

75. Barqaror rivojlanish konsepsiyasining asosi?

a) Bu tashqi muhit va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni o'rganish

b) Bu suv resurslarini o'rganish

S) Bu qazilma-boyliklarini o'rganish

d) Bu obi-havoni o'rganish

76. Barqaror rivojlanishda qanday muammolar o'rganiladi?

a) Tabiat, inson va jamiyat

b) Aholi soni, biologik populyatsiya

s) Tabiat, populyatsiya

d) Inson demografiyasi

77. Barqaror rivojlanishning tarkibiy qismlari...

a) Tabiat jamiyat iqtisodiyotini o'zaro mutanosibligi

b) Jamiyat ijtimoiy hayot, iqlim o'zgarishi

s) Iqtisodiy siyosat

d) tabiat jamiyat iqtisodiyotini o'zaro nomutanosibligi

78. Barqaror rivojlanishning tarkibiy qismlari...

a) Tabiat jamiyat iqtisodiyotini o'zaro mutanosibligi

b) Jamiyat ijtimoiy hayot, iqlim o'zgarishi

s) Iqtisodiy siyosat

d) tabiat jamiyat iqtisodiyotini o'zaro nomutanosibligi

79. «O'zbekiston Respublikasida o'simlik dunyosini muhofaza qilish va undan oqilona foydalanish» to'g'risidagi qonuni qachon qabul qilingan?

a) 26 dekabr 1998 y.

b) 28 dekabr 1999 y.

s) 29 dekabr 2000 y.

d) 26 dekabr 2001 y.

80. O'zbekiston Respublikasi BMT ning ozon qatlamini ximoya qilish bo'yicha Monreal Protokolini qachon imzolagan?

a)1995 yilda

b)1996 yilda

S)1997 yilda

D)1998 yilda

81.Stokgolm konferentsiyasi tavsiyasi bilan BMT qaysi tashkilotni tuzdi

a)YUNEP

b)SAMMIT

s)BRBS

d)YUNESKO

82.Tabiat muhofazasi nima?

a)Atrof-muhitni muhofaza qilish, yashash tarzini yaxshilash

b)Kelajakda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan tabiiy o'zgarishlarni oldini olish

s)Atrofdagi barcha tirk organizmlarni himoya qilish

d)Tabiiy boyliklardan oqilona foydalanish va ularni qayta tiklashga yo'naltirilgan chora tadbirlar majmuasi

83.Tabiatni muhofaza qilish siyosatini kim amalga oshiradi?

a)Vazirlar Mahkamasi

b)Oliy majlis

s)Prezident

d)Senat

84.O'zbekiston Respublikasida "Yer osti boyliklari to'g'risida"gi qonun qachon qabul qilingan?

a)1994 yil 23 sentyabr

b)1995 yil 16 sentyabr

s)1996 yil 27 dekabr

d)1997 yil 26 dekabr

85.O'zbekiston Respublikasi Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi BMTTD va EXXT bilan hamkorligida Axborot markazi qachon ochildi?

a)2004 yil 4 iyul

b)2002 yil 2 iyul

S)2003 yil 3 iyul

d)2005 yil 5 iyul

86.O'zbekistonda tuproqlarni eng xavfli ifloslovchi birikmalar...

a)Pestitsidlar

b)Radioaktiv birikmalar

s)Kimyoviy birikmalar

d)Neft va fenollar

87.O'zbekistonda suvlarni ifloslovchi tarmoq...

a)Qishloq xo'jaligi

b)Sanoat

s)Energetika

d)Kommunal-maishiy

88. O'zbekistonda ekologiya fanining asoschilari?

- a) Korovin, Kashkarov, Zohidov
- b) Granitov, Zokirov, Seversov.
- S) Baranov, Raykova, Abolin.
- d) Kulg'tiasov, Popov, Korotkov.

89. Xalqaro hamjamiyat, davlat va jamiyat tomonidan global, mahalliy va regional miqiyosdagi ekologik muammolar yechimini topishning qiyinlashuvi...

- a) Ekologik tanglik
- b) Ekologik xavfsizlik
- S) Ekologik muammolar
- d) Ekologik vaziyat

90. Havodagi ozon miqdori qaysi oyda ko'payadi?

- a) Bahor
- b) Kuz
- s) Qish
- d) Yoz

91. Hozirgi davrda ekologik tanglikning kelib chiqishining asosiy sababi?

- a) Atrof muhitning ifloslanishi
- B) Yer yuzidagi aholi sonining ortib borishi
- S) Fan va texnikaning rivojlanishi.
- d) Inson bilan tabiat o'rtasidagi muvozanatning buzilishi.

92. XXI asr boshiga kelib ekologik vaziyati murakkab rivojlanayotgan davlatlarda atrof-muhitni yaxshilash tadbirlariga qancha miqdorda mablag' sarflash zarur?

- a) Ichki yalpi mahsulotning 3,5 %
- b) Ichki yalpi mahsulotning 1,5-2,5 %
- s) Ichki yalpi mahsulotning 2 %
- d) Ichki yalpi mahsulotning 4-5 %

93. Cho'llashishni tufayli ...

- a) Dunyodagi 250 mln kishi cho'llashish tufayli oziq-ovqat resurslarini yetishmasligidan jabr ko'rmoqda
- b) 2035 yilga borib insoniyat cho'llashishdan zarar ko'rmaydi
- s) Cho'llashish inson hayoti uchun tahsir etmaydi
- d) Cho'llashish dunyo miqiyosidagi muammoga aylanib bormoqda

94. Ekologik iz nima?

- a) Insonni atrof-muhitga ta'sirini ifodalovchi ko'rsatkich
- b) Biz istehmol qilayotgan barcha mahsulot qoldiqlari
- s) Tabiiy resurs qoldiqlari
- d) Chuchuk suvdan foydalanilayotganimiz ko'rsatkichi

95. Ekologik tanglik deganda...

- a) Jamiyatning ishlab chiqaruvchi kuchlari bilan ishlab chiqarish munosabatlarining nomuvofiqligi tushuniladi.
- b) Noqulay iqtisodiy oqibatlarining kelib chiqishi tushuniladi
- s) Aholining yalpi nobud bo'lishi tushuniladi.
- d) Ma'lum mintaqada aholi sonining ortishi.

96. Ekologik siyosatni mohiyati nima?

a) Tabiat muhofazasi va ekologik muammolarni davlat tomonidan yechish tadbirlari majmuasi

b) Atrof- muhitdagi o'zgarishlarni o'rganish

s) Jamiyat va tabiat o'rtasidagi aloqalarni o'rganish

d) Tabiiy resurslardan samarali foydalanish

97. Ikkilamchi resurs nima?

a) Yer bag'ridan qazib olingan homashyolar

b) Iqtisodiyotda, hayotda foydalanish mumkin bo'lgan ishlab chiqarish va iste'mol chiqindilari

s) Sanoat korxonalarini chiqindilari

d) Tabiiy resurslarni qazib olayotganda uchraydigan turli resurslar.

98. O'zbekistonda tabiiy gaz zaxiralari qancha?

a) 2 trln m kub

b) 4 trln m kub

s) 3 trln m kub

d) 5 trln m kub

99. Mineral xom ashyo resurslari bahosi qanday aniqlanadi?

a) Qazib olish harajatlari sifati va xalqaro baholar bilan

b) Uni sifat va xalqaro baholari bilan

s) Uni zahirasi kopligi va qazib olish harajatlari bilan

d) Qazib olish va transport harajatlari bilan

100. Ekologik samaradorlik nima?

a) Tabiat inson xo'jalik faoliyatiga o'ziga xos tarzda salbiy ta'sirsiz foydalanishga aytiladi

b) Bir joyda ishlab chiqarilayotgan mahsulotni bir necha joyda ishlab chiqarilishi

s) Bir turga ega bo'lgan mahsulotlarni ketma-ketlikda ishlab chiqarish

d) Tog' jinslarini yemirilishi natijasida foydalaniladigan yerlar vaqt o'tishi hisobiga yomonlashuvi

VII. BAHOLASH MEZONI

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlarga nazorat qilishda quyidagi mezonlar asosida amalga oshiriladi:

"Barqaror rivojlanish asoslari" kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, seminar mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Oraliq nazorat, mustaqil ish shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshiriqlarini muvaffaqiyatli topshirishi kerak bo'ladi.

Fandan talabalarni baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi NIZOM asosida amalga oshiriladi.

Yakuniy nazoratda talabaga auditoriyada o'tilgan va mustaqil ta'lim mavzular doirasida tuzilgan savollar bo'yicha ishlagan test topshirig'i bo'yicha baholanadi.

Yakuniy nazoratda har bir talabaga 25 tadan test savollari beriladi, har bir to'g'ri javob uchun 2 balldan baholanadi. Talabaga 25 ta test savolini ishlash uchun bir soat vaqt beriladi.

Bunda:

23-25 ta to'g'ri javob - 46-50 balgacha 5 baho

18-22 ta to'g'ri javob - 36-44 balgacha 4 baho

15-17 ta to'g'ri javob - 30-34 balgacha 3 baho

0-14 ta to'g'ri javob - 0-28 balgacha 2 baho

Yakuniy nazoratdan kamida 30 ball olgan talaba fanni o'zlashtirgan hisoblanadi va 4 kreditga ega bo'ladi. 30 balldan kam ball to'plagan talaba fanni o'zlashtirganmagan hisoblanadi.

Oraliq nazorat va Yakuniy nazorat bo'yicha umumiy:

60-69 ball (3 baho)

70-89 ball (4 baho)

90-100 ball (5 baho)

ASOSIY ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To‘ldirilgan ikkinchi nashri: – Toshkent: O‘zbekiston, 2022 . – 416 bet.
3. Нигматов А.Н., Шивалдова Н.С., Султанов Р.Н. Экологические аспекты устойчивого развития // Учебный курс лекции. – Ташкент, 2003. – 100 с.
4. Nigmatov A., Ibragimova R. Barqaror rivojlanishning geografik xususiyatlari // Hozirgi zamon geografiyasi: nazariya va amaliyoti. – Toshkent: 2006. – B. 110–112.
5. Barqaror kelajak sari. O‘quv-metodik qo‘llanma. – Toshkent: CHINORENK, 2013. – 176 bet.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Isxakov B.B. O‘zbeklarning an’anaviy ekologik madaniyati (tarixiy-etnologik tadqiqot). Monografiya. – Namangan: “Iste’dod ziyo press” nashriyoti, 2023. – 204 bet.
2. Nigmatov A, Kulmatov R., Rasulov A., Muxamedov Sh. Barqaror rivojlanish va uning tizimli indikatorlari. Monografiya. – Toshkent: Spectrum Media Group, 2015. –120 bet.
- 3.Сборник рабочих документов YUNESKO по образованию устойчивого развития. Вестник представительства YUNESKO в Узбекистане. 2005. – 332 с.
- 4.Tabiat. Jamiyat. Ma’naviyat. (Prezident Islom Karimov asarlarida ekologiya masalalarining yoritilishi). Ekologik ta’lim va tarbiya uchun qo‘llanma. To‘ldirilgan ikkinchi nashri. / So‘zboshi va tuzuvchi A. Nigmatov. – Toshkent: O‘zbekiston, 2009. – 152 bet.

